ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

L. A. GEELHOED

της 14ης Οκτωβρίου 2004 [1]

I — Εισαγωγή

1. Στην παρούσα υπόθεση η Ελληνική Δημοκρατία ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως 2002/881/ΕΚ της Επιτροπής, της 5ης Νοεμβρίου 2002, σχετικά με τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων [2]. Η παρούσα προσφυγή αφορά την άρνηση της Επιτροπής να χρεώσει το ΕΓΤΠΕ με το συνολικό ποσό των 36 761 035,91 ευρώ υπέρ της Ελληνικής Δημοκρατίας.

II — Νομικό πλαίσιο

2. Το νομικό πλαίσιο για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την εκκαθάριση των λογαριασμών σχετικά με το ΕΓΤΠΕ έχει κατ' επανάληψη εξεταστεί εξαντλητικά σε διάφορες προτάσεις γενικών εισαγγελέων και αποφάσεις του Δικαστηρίου. Για λεπτομερή περιγραφή του νομικού αυτού πλαισίου θα παραπέμψω μεταξύ άλλων στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs της 22ας Ιανουαρίου 2004 και στην απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής [3].

III — Νομικό πλαίσιο

3. Με την απόφαση 2002/881 η Επιτροπή απέκλεισε της χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ ορισμένες δαπάνες των κρατών μελών. Όπως προκύπτει από το άρθρο 1 της αποφάσεως 2002/881 και από το παράρτημα της αποφάσεως αυτής, σχετικά με την Ελληνική Δημοκρατία αποκλείστηκαν της χρηματοδοτήσεως οι ακόλουθες δαπάνες:

— 2 438 896,91 ευρώ στον τομέα των οπωροκηπευτικών για τις οικονομικές χρήσεις 1997-2001,

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ολλανδική.

2 — ΕΕ L 306, σ. 26.

3 — Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs της 22ας Ιανουαρίου 2004 στην υπόθεση C-344/01, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-2081, σκέψεις 2 έως 14).

— 11 352 868 ευρώ σχετικά με πριμοδοτήσεις ζώων για τις οικονομικές χρήσεις 1999-2001,

— 22 969 271 ευρώ σχετικά με πριμοδοτήσεις ζώων για τις οικονομικές χρήσεις 1998-1999.

4. Με εισαγωγικό της δίκης έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 3 Ιανουαρίου 2003, η Ελληνική Δημοκρατία ζήτησε βάσει του άρθρου 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ να ακυρωθεί άλλως να μεταρρυθμιστεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που αφορά τις διορθώσεις που επιβλήθηκαν σχετικά με την ενίσχυση υπέρ του τομέα των οπωροκηπευτικών και τις κατ' αποκοπή διορθώσεις που επιβλήθηκαν σχετικά με τις πριμοδοτήσεις ζώων.

IV — Η ενίσχυση στον τομέα των οπωροκηπευτικών

A — *Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία προ της ασκήσεως προσφυγής*

5. Μετά από επισκέψεις ελέγχου στην Ελλάδα από τις 23 έως τις 26 Φεβρουαρίου 1999 και από τις 22 έως τις 24 Μαρτίου 1999, η Επιτροπή διαπίστωσε παραλείψεις και σοβαρά κενά στη διαχείριση και τον έλεγχο της ενισχύσεως στον τομέα των εσπεριδοειδών, και κυρίως σχετικά με τις ακόλουθες πτυχές:

— παρακράτηση του 3 % της ενισχύσεως που καταβλήθηκε από οργανώσεις παραγωγών·

— η ενίσχυση καταβλήθηκε στους δικαιούχους μέσω τραπεζικής επιταγής·

— η οργάνωση παραγωγών «Δαλαμανάρης» δεν κατέβαλε σε όλα τα μέλη της ενίσχυση για την περίοδο εμπορίας 1997/1998·

— ανεπαρκής έλεγχος κατά την παράδοση ορισμένων εσπεριδοειδών·

— έγγραφα ως προς τις παραδοθείσες ποσότητες προϊόντων —οι λεγόμενες «αποδείξεις ζυγίσεως»— δεν φυλάχθηκαν.

6. Με έγγραφο της 24ης Οκτωβρίου 2001 οι υπηρεσίες της Επιτροπής γνωστοποίησαν επίσημα στις ελληνικές αρχές ότι προτίθενται να επιβάλουν δημοσιονομική διόρθωση ίση προς:

α) το 3 % της ενισχύσεως για μεταποίηση πορτοκαλιών κατά τα έτη 1997 έως 2000, λόγω παρακρατήσεως του 3 % της καταβλητέας στους δικαιούχους ενισχύσεως·

β) το 2 % των ζητηθέντων από την Ελληνική Δημοκρατία για τα έτη 1997 έως 1999, λόγω ανεπαρκών ελέγχων από την Ελληνική Δημοκρατία.

7. Με έγγραφο της 18ης Δεκεμβρίου 2001 οι ελληνικές αρχές έφεραν την υπόθεση στο όργανο συμβιβασμού.

8. Με την τελική του έκθεση της 17ης Απριλίου 2002 το όργανο συμβιβασμού έκρινε ότι οι θέσεις των δύο μερών δεν μπορούν να συμβιβαστούν εντός του χρονικού διαστήματος που δόθηκε προς τούτο.

Παρακράτηση του 3 %

9. Η Ελληνική Κυβέρνηση ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως 2002/881 κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή αποκλείστηκε της χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ ποσό 1 815 511,16 ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε διόρθωση ίση με το 3 % της ζητηθείσας ενισχύσεως για μεταποίηση πορτοκαλιών από τον Σεπτέμβριο του 1997 μέχρι τον Δεκέμβριο του 2000. Από τη συνθετική έκθεση προκύπτει ότι η Επιτροπή επέβαλε τη διόρθωση αυτή λόγω του ότι μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2001 η Ελληνική Κυβέρνηση δεν είχε δώσει τέλος στην από τις οργανώσεις παραγωγών παρακράτηση του 3 % της ενισχύσεως ως ασφαλιστικών εισφορών.

10. Η Ελληνική Κυβέρνηση προβάλλει, κυρίως, τα ακόλουθα επιχειρήματα. Ισχυρίζεται πρώτον ότι η παρακράτηση του 3 % ως ασφαλιστικών εισφορών αφορά μόνο μια μεμονωμένη περίπτωση η οποία οφείλεται σε κάποιες τοπικές φορολογικές αρχές που ερμήνευσαν εσφαλμένως την οδηγία. Δεύτερον, η ίδια έλαβε διάφορα μέτρα για να γνωστοποιήσει στους ενδιαφερόμενους την απαγόρευση παρακρατήσεως.

11. Επικουρικώς, η Ελληνική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η περίοδος την οποία καταλαμβάνει η διόρθωση πρέπει να περιοριστεί μέχρι τον Μάρτιο του 1999 λόγω του ότι η Επιτροπή δεν προσκόμισε καμία απόδειξη σχετικά με το μεταγενέστερο χρονικό διάστημα.

Β — *Εκτίμηση*

12. Κατά την άποψή μου, τα επιχειρήματα αυτά της Ελληνικής Κυβερνήσεως δεν είναι λυσιτελή.

13. Η Ελληνική Κυβέρνηση δεν αμφισβήτησε ότι ορισμένες οργανώσεις παραγωγών παρακράτησαν το 3 % της ενισχύσεως ως ασφαλιστικές εισφορές. Τούτο αντίκειται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1169/97 [4]. Αμφισβητεί μόνο την έκταση της πρακτικής αυτής. Ωστόσο, όπως ορθώς παρατήρησε η Επιτροπή, οι γενικής ισχύος αποφάσεις που η Ελληνική Κυβέρνηση έλαβε σχετικά με την παρακράτηση δείχνουν ότι πρόκειται για μεγαλύτερη έκταση. Αν επρόκειτο μόνο για μία μεμονωμένη περίπτωση, η Ελληνική Κυβέρνηση θα μπορούσε να αρκεστεί σε μια συγκεκριμένη ενέργεια κατά των περί ων επρόκειτο τοπικών φορολογικών αρχών. Επίσης, η Ελληνική Κυβέρνηση δεν επικαλέστηκε πραγματικά περιστατικά που θα αποτελούσαν αποδείξεις του αντιθέτου. Από τις γενικής ισχύος αποφάσεις των οποίων έγινε επίκληση δεν προκύπτει ότι πράγματι δόθηκε τέλος στην πρακτική παρακρατήσεως ή ότι επεστράφησαν τα παρακρατηθέντα ποσά.

14. Όσον αφορά το επιχείρημα της Ελληνικής Κυβερνήσεως ότι η πρακτική παρακρατήσεως έληξε με το τέλος του Μαρτίου του 1999, πρέπει να διαπιστωθεί ότι από τη συνθετική έκθεση προκύπτει ότι η επιθεώρηση που έγινε τον Μάρτιο του 2000 από το Ελεγκτικό Συνέδριο δείχνει το αντίθετο.

15. Κατά συνέπεια, θεωρώ ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή, επιβάλλοντας διόρθωση ίση με το 3 % της ενισχύσεως που χορηγήθηκε στον τομέα των οπωροκηπευτικών, προέβη σε εσφαλμένη εφαρμογή κανόνων δικαίου.

Παρακράτηση του 2%

16. Η Ελληνική Κυβέρνηση ζητεί να ακυρωθεί η απόφαση 2002/881 κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή αποκλείστηκε της χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ ποσό 623 385,75 ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε κατ' αποκοπή διόρθωση ίση με το 2 % του ποσού της ενισχύσεως που χορηγήθηκε για τις περιόδους εμπορίας 1997/1998 και 1998/1999.

17. Η Ελληνική Κυβέρνηση προβάλλει στην ουσία τα ακόλουθα επιχειρήματα. Ισχυρίζεται πρώτον ότι για το ΕΓΤΠΕ η πληρωμή της ενισχύσεως με τραπεζική επιταγή δεν

4 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 26ης Ιουνίου 1997, περί των λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 2202/96 του Συμβουλίου περί καθεστώτων ενισχύσεων των παραγωγών ορισμένων εσπεριδοειδών (ΕΕ L 169, σ. 15).

αποτελεί άμεσο ή έμμεσο κίνδυνο απώλειας χρημάτων. Επικαλείται το παράρτημα του κανονισμού (ΕΚ) 1663/95[5], το οποίο επιτρέπει την πληρωμή με τραπεζική επιταγή. Δεύτερον, η μη πληρωμή της ενισχύσεως ήταν μικρής σημασίας, καθόσον αφορούσε μόνο τέσσερις παραγωγούς. Τρίτον, η Ελληνική Κυβέρνηση εκπλήσσεται ως προς το ότι η απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τη διόρθωση βασίζεται μεταξύ άλλων στην υποψία της Επιτροπής ότι έλαβαν χώρα ατασθαλίες σχετικά με την παραλαβή φορτίων. Τέλος, η Ελληνική Κυβέρνηση διατείνεται ότι η φύλαξη των αποδείξεων ζυγίσεως δεν προβλέπεται από κοινοτικές διατάξεις.

Γ — *Εκτίμηση*

18. Νομίζω ότι οι δύο πρώτες αιτιάσεις της Ελληνικής Κυβερνήσεως είναι αλυσιτελείς.

19. Στην ουσία, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τις διαπιστώσεις της Επιτροπής σχετικά με τις πληρωμές που έγιναν μέσω τραπεζικής επιταγής ούτε τη διαπίστωση ότι η ενίσχυση για την περίοδο εμπορίας 1997/1998 δεν καταβλήθηκε σε όλα τα μέλη της οργανώσεως παραγωγών Δαλαμανάρης.

20. Όπως παρατηρεί η Επιτροπή, το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 1169/97 σκοπό έχει να εξασφαλίσει ότι πράγματι θα διαβιβαστεί στον δικαιούχο το καταβλητέο σε αυτόν ποσό της ενισχύσεως. Η διάταξη αυτή πρέπει να τηρείται κατά γράμμα, δεδομένου ότι σκοπεύει να καταπολεμήσει απάτες και καταστρατηγήσεις. Επομένως, η μη συμμόρφωση προς τη διάταξη αυτή δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από την ενδεχόμενη έκταση της παραβάσεως. Κατά συνέπεια, οι αιτιάσεις αυτές δεν μπορούν να γίνουν δεκτές.

21. Αντιθέτως, θεωρώ ισχυρότερες την τρίτη και την τέταρτη αιτίαση της Ελληνικής Κυβερνήσεως.

22. Με την τρίτη αιτίασή της, η Ελληνική Κυβέρνηση θέτει στην ουσία το ζήτημα αν από μερικά τυχαία περιστατικά η Επιτροπή δύναται να συναγάγει άνευ ετέρου ότι δεν πρόκειται για αξιόπιστο και λειτουργικό σύστημα ελέγχου.

23. Κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή, όταν αρνείται να επιβαρύνει με ορισμένες δαπάνες το ΕΓΤΠΕ λόγω καταλογιστέων σε ένα κράτος μέλος παραβάσεων των κοινοτικών διατάξεων, οφείλει να αποδείξει την ύπαρξη των παραβάσεων αυτών[6]. Με άλλα

5 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 7ης Ιουλίου 1995, για τη θέσπιση λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου όσον αφορά τη διαδικασία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων (ΕΕ L 158, σ. 6).

6 — Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 19ης Φεβρουαρίου 1991, Ιταλία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-7529, σκέψη 6).

λόγια, η Επιτροπή οφείλει να δικαιολογήσει την απόφασή της με την οποία διαπίστωσε ανυπαρξία ελέγχων ή ελλείψεις στους ελέγχους που διενεργήθηκαν από το σχετικό κράτος μέλος [7].

24. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν χρειάζεται να αποδείξει πλήρως την ανεπάρκεια των ελέγχων που διενεργήθηκαν από τις εθνικές αρχές ή το μη σύννομο των διαβιβασθέντων στοιχείων, αλλά πρέπει μόνο να αποδείξει τη σοβαρότητα και το εύλογο της αμφιβολίας που έχει ως προς τους πιο πάνω ελέγχους ή αριθμούς [8].

25. Κατά συνέπεια, του σχετικού κράτους μέλους έργο είναι να αποδείξει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για να λάβει τη χρηματοδότηση την οποία αρνήθηκε η Επιτροπή [9]. Με άλλα λόγια, το σχετικό κράτος μέλος δεν μπορεί να αποδυναμώσει τις διαπιστώσεις της Επιτροπής χωρίς να αποδείξει, προς στήριξη της επιχειρηματολογίας του, την ύπαρξη ενός αξιόπιστου και λειτουργικού συστήματος ελέγχου. Αν το κράτος μέλος δεν πετύχει να αποδείξει ότι οι διαπιστώσεις της Επιτροπής είναι εσφαλμένες, τότε βάσει των διαπιστώσεων αυτών χωρεί σοβαρή αμφιβολία ως προς το ότι έχει καθιερωθεί κατάλληλο και αποτελεσματικό σύστημα εποπτείας και ελέγχου [10].

26. Η πιο πάνω ελάφρυνση του βάρους αποδείξεως της Επιτροπής εξηγείται από το γεγονός ότι το ίδιο το κράτος μέλος είναι καλύτερα σε θέση να συλλέξει και να επαληθεύσει τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, οπότε το κράτος μέλος οφείλει να αποδείξει με εμπεριστατωμένο και πλήρη τρόπο ότι όντως προέβη στους αναγκαίους ελέγχους, ότι οι αριθμοί που επικαλέστηκε είναι σωστοί και, εν ανάγκη, ότι οι ισχυρισμοί της Επιτροπής είναι εσφαλμένοι [11].

27. Όπως προκύπτει από την προπαρατεθείσα νομολογία, η Επιτροπή, για να δεχθεί την ύπαρξη ατασθαλιών, δεν χρειάζεται να προσκομίσει πλήρη απόδειξη. Ωστόσο, πρέπει όντως να επικαλεστεί ένα πλέγμα συγκλινόντων πραγματικών περιστατικών από τα οποία προκύπτουν η σοβαρότητα

7 — Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 12ης Ιουνίου 1990, C-8/88, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1990, σ. I-2321, σκέψη 23)· της 6ης Μαρτίου 2001, Ισπανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. I-3851, σκέψη 46).

8 — Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 10ης Νοεμβρίου 1993, Βέλγιο κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. I-6063, σκέψη 36), και της 8ης Μαΐου 2003, Ισπανία κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 7, σκέψη 47).

9 — Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 24ης Μαρτίου 1988, 347/85, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 1749, σκέψη 14)· της 10ης Νοεμβρίου 1993, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 8, σκέψη 16), και της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, Βέλγιο κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 8, σκέψη 36).

10 — Βλ. τις αποφάσεις της 28ης Οκτωβρίου 1999, Ιταλία κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 6, σκέψη 7), και της 8ης Μαΐου 2003, Ισπανία κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 7, σκέψη 48).

11 — Βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 10ης Νοεμβρίου 1993, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 8, σκέψη 17)· της 21ης Ιανουαρίου 1999, Γερμανία κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 8, σκέψη 35)· της 18ης Μαρτίου 1999, , Γαλλία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. I-747, σκέψη 37), και της 8ης Μαΐου 2003, Ισπανία κατά Επιτροπής (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 7, σκέψη 49).

και το εύλογο της αμφιβολίας που έχει σχετικά με τους ελέγχους. Τα περιστατικά αυτά πρέπει να έχουν τέτοια σχέση μεταξύ τους ώστε να μπορεί να συναχθεί ότι έλαβαν χώρα ατασθαλίες.

28. Έτσι, αν η Επιτροπή δύναται να επικαλεστεί πραγματικά περιστατικά τα οποία δείχνουν συστηματικές αμέλειες κατά τους ελέγχους σχετικά με τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ, το κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι είναι εσφαλμένες οι διαπιστώσεις της Επιτροπής.

29. Εν προκειμένω, η Επιτροπή στήριξε στα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά την απόδειξη από την οποία προκύπτουν η σοβαρότητα και το εύλογο της αμφιβολίας που έχει ως προς τους ελέγχους. Πρώτον, κατά τη σχετική περίοδο εμπορίας απορρίφθηκαν μόνο δύο φορτία καρπών, και μάλιστα το δεύτερο φορτίο απορρίφθηκε ακριβώς όταν ήσαν παρόντες ελεγκτές της Επιτροπής. Δεύτερον, κατά τον επιτόπιο έλεγχο εκπρόσωποι των ελληνικών αρχών ανέφεραν στους ελεγκτές της Επιτροπής ότι για λιωμένους καρπούς υφίσταται ανοχή ίση με το 5 %, ενώ για σάπιους καρπούς υφίσταται ανοχή ίση με το 1 %.

30. Από τα πραγματικά αυτά περιστατικά δεν προκύπτει ότι δεν έγιναν σε βάθος και δεν ήσαν πλήρεις οι έλεγχοι στους οποίους προέβη το σχετικό κράτος μέλος. Δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ατασθαλίες. Με άλλα λόγια, δεν μπορεί να συναχθεί επαρκής απόδειξη από κάποια πραγματικά περιστατικά τα οποία ακόμη και αν συνδυαστούν μεταξύ τους δεν μπορούν να δείξουν ότι εκ συστήματος ήταν ελλιπής ο έλεγχος των μέτρων που χρηματοδοτούνταν από το ΕΓΤΠΕ. Σε μια τέτοια περίπτωση, το σχετικό κράτος μέλος, εν προκειμένω η Ελληνική Κυβέρνηση, δεν χρειάζεται να αποδείξει ότι είναι εσφαλμένες οι διαπιστώσεις της Επιτροπής.

31. Επίσης, η Επιτροπή δεν εξήγησε γιατί θεωρεί ελάχιστα πιθανό το να απορριφθούν μόνο δύο φορτία. Ούτε προέβαλε άλλα επιχειρήματα ως προς την υποψία της ότι υπήρξαν ατασθαλίες.

32. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν τήρησε την υποχρέωσή της να προσκομίσει απόδειξη από την οποία να προκύπτουν η σοβαρότητα και το εύλογο της αμφιβολίας που έχει σχετικά με τους ελέγχους, οπότε παρέβλεψε τους κανόνες αποδείξεως που ισχύουν για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ.

33. Με την τέταρτη αιτίασή της, η Ελληνική Κυβέρνηση στρέφεται κατά της επιβληθείσας υποχρεώσεως φυλάξεως των αποδείξεων ζυγίσεως.

34. Από τη συνθετική έκθεση και το υπόμνημα αντικρούσεως προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων μεταποιήσεως δεν φύλαξε τις αποδείξεις ζυγίσεως για την περίοδο εμπορίας 1997/1998. Κατά τις

υπηρεσίες της Επιτροπής, το έγγραφο αυτό διευκολύνει τον έλεγχο της παραδοθείσας ποσότητας. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, υπό το φως της αμφιβολίας που υφίσταται σχετικά, οι αποδείξεις ζυγίσεως μπορούσαν να αποτελέσουν χρήσιμο βοηθητικό μέσο για να εξακριβωθεί η αξιοπιστία των ελέγχων.

35. Ωστόσο, το γεγονός και μόνον ότι μια ορισμένη πράξη μπορούσε να απλοποιήσει την αξιολόγηση των γενομένων ελέγχων δεν καθιστά την πράξη αυτή υποχρεωτική. Ουδεμία κοινοτική ή εθνική διάταξη επέβαλλε ρητώς υποχρέωση φυλάξεως των αποδείξεων ζυγίσεως. Επίσης, η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε κοινοτικές διατάξεις από τις οποίες θα μπορούσε να προκύψει σιωπηρώς μια τέτοια υποχρέωση. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν δύναται να ισχυριστεί ότι έπρεπε να φυλαχθούν οι αποδείξεις ζυγίσεως. Η μη τήρηση αυτής της υποτιθέμενης υποχρεώσεως φυλάξεως δεν μπορεί να έχει συνέπειες ούτε ως προς το αν ήταν κατάλληλος ο έλεγχος που διεξήχθη.

36. Εξάλλου, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι η φύλαξη των αποδείξεων ζυγίσεως ήταν αναγκαία για να εξακριβωθούν οι ποσότητες καρπών που εκφορτώθηκαν. Δεν αναφέρει τι θεωρεί ότι οι πιο πάνω αποδείξεις ζυγίσεως θα προσέθεταν σε σχέση με τα πιστοποιητικά παραδόσεως στα οποία βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 18, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 1169/97 πρέπει να αναγράφονται μεταξύ άλλων το μικτό και το καθαρό βάρος των παρτίδων που εκφορτώθηκαν.

37. Κατά συνέπεια, θεωρώ βάσιμη και αυτή την αιτίαση της Ελληνικής Κυβερνήσεως.

38. Κατά τη συνθετική έκθεση, το 2 % των αιτήσεων κοινοτικής χρηματοδοτήσεως αποκλείστηκε καθόσον οι έλεγχοι τους οποίους διεξήγαγε η Ελληνική Κυβέρνηση είχαν ελλείψεις. Εφόσον σε δύο σημεία δεν υφίστανται τέτοιες ελλείψεις, η απόφαση 2002/881 πρέπει, λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας, να ακυρωθεί κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή αποκλείστηκε της κοινοτικής χρηματοδοτήσεως το 2 % των αιτήσεων για τα έτη 1997 έως 1999.

V — Το σύστημα πριμοδοτήσεως για βοοειδή

Α — *Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία προ της ασκήσεως προσφυγής*

39. Μετά από επίσκεψη ελέγχου στην Ελλάδα από τις 10 έως τις 14 Απριλίου 2000, η Επιτροπή διαπίστωσε τις ακόλουθες σοβαρές ατασθαλίες σχετικά με τη διαχείριση και τον έλεγχο του συστήματος πριμοδοτήσεως για βοοειδή:

— οι νομαρχίες ήσαν ανεπαρκώς ενημερωμένες για τις τροποποιήσεις των

εκτελεστικών διατάξεων του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχειρίσεως και Ελέγχου (ΟΣΔΕ)·

— η βάση δεδομένων δεν είχε ολοκληρωθεί και δεν ήταν λειτουργική [12]·

— τα μητρώα αγελών βοοειδών ήσαν ανεπαρκή·

— πολυάριθμα νεαρά ζώα δεν είχαν σημανθεί και πολυάριθμες γεννήσεις δεν είχαν καταχωριστεί στα μητρώα·

— δεν είχαν εκδοθεί διαβατήρια βοοειδών.

— ο ίδιος υπάλληλος που πραγματοποιούσε τους διοικητικούς ελέγχους των αιτήσεων ενισχύσεως επέλεγε σε ποιους αιτούντες θα γίνει επιτόπιος έλεγχος και μετά διενεργούσε ο ίδιος τους ελέγχους αυτούς·

— υπήρχε ανεπαρκής συνεργασία μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών·

— δεν ελέγχονταν οι συνεταιρισμοί·

— δεν γινόταν ανάλυση επικινδυνότητας·

— τα στατιστικά στοιχεία των ελέγχων και των κυρώσεων δεν ήσαν ορθά και διέφεραν από τους αριθμούς που δόθηκαν από τις νομαρχίες στις οποίες έγιναν επισκέψεις ελέγχου.

40. Μετά από δεύτερο έλεγχο από τις υπηρεσίες της Επιτροπής διαπιστώθηκαν και οι ακόλουθες ατασθαλίες:

41. Η Ελληνική Κυβέρνηση ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως 2002/881 κατά το μέρος που με αυτή αποκλείστηκε της χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ ποσό 11 352 868 ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε κατ' αποκοπή διόρθωση ίση με το 10 % των ποσών που ζητήθηκαν ως πριμοδοτήσεις για θηλάζουσες αγελάδες, ως ειδικές πριμοδοτήσεις για αρσενικά βοοειδή και ως πριμοδοτήσεις για εκτακτικοποίηση για τα

12 — Δεν ελάμβαναν χώρα διασταυρούμενοι μηχανογραφικοί έλεγχοι των αριθμών ταυτότητας των βοοειδών.

έτη 1998 και 1999. Από τη συνθετική έκθεση προκύπτει ότι η Επιτροπή επέβαλε τη διόρθωση αυτή λόγω του ότι διαπίστωσε πολυάριθμες ατασθαλίες σχετικά με τη διαχείριση και τον έλεγχο του συστήματος πριμοδοτήσεως για βοοειδή. Οι αιτιάσεις της Ελληνικής Κυβερνήσεως σχετικά με την κατ' αποκοπή διόρθωση του 10 % έχουν τρία σκέλη.

Επιχειρήματα σχετικά με το πρώτο σκέλος

42. Η Ελληνική Δημοκρατία προβάλλει στην ουσία τα ακόλουθα επιχειρήματα. Πρώτον, η Ελληνική Κυβέρνηση απαριθμεί τα διάφορα μέτρα που έλαβε για να γνωστοποιήσει τις εκτελεστικές διατάξεις στους ενδιαφερόμενους. Δεύτερον, ναι μεν δεν χρησιμοποιούνταν η βάση δεδομένων, οπότε δεν γίνονταν διασταυρούμενοι μηχανογραφικοί έλεγχοι των αριθμών ταυτότητας των βοοειδών, πλην όμως τα χειρόγραφα μητρώα των εκμεταλλεύσεων περιείχαν τα αναγκαία στοιχεία για την εγγραφή ενός βοοειδούς στη βάση δεδομένων. Τα μητρώα αυτά είναι σύμφωνα με την οδηγία 92/102/ΕΟΚ [13]. Τρίτον, το ποσοστό νεαρών ζώων που δεν είχε σημανθεί ήταν μικρότερο του 5 %. Τέλος, τα διαβατήρια, ναι μεν ήσαν χειρόγραφα, πλην όμως αποτελούσαν επίσημα έγγραφα τα οποία περιείχαν όλες τις πληροφορίες που προέβλεπε ο κανονισμός (ΕΚ) 2629/97 [14].

43. Στα επιχειρήματα αυτά η Ελληνική Κυβέρνηση προσθέτει ότι, ναι μεν οι κοινοτικοί κανονισμοί καθιστούσαν υποχρεωτικό να εισαχθούν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1997 το ΟΣΔΕ και το σύστημα αναγνωρίσεως και καταγραφής των βοοειδών, πλην όμως τούτο δεν αναιρεί το ότι η πραγματική εφαρμογή, η πλήρης ανάπτυξη και η λειτουργία των συστημάτων αυτών ήταν δύσκολο να γίνουν άμεσα σε πανεθνική κλίμακα λόγω της ιδιαίτερης καταστάσεως στην οποία βρίσκεται η Ελλάδα, και συγκεκριμένα λόγω της πλειονότητας των ορεινών και ημιορεινών περιοχών της χώρας και της απομακρύνσεως των κτηνοτρόφων από τα αστικά κέντρα, με αποτέλεσμα να απαιτεί μεγαλύτερο χρόνο η εκπαίδευση και κατάρτιση των κτηνοτρόφων για την τήρηση των διαδικασιών του ΟΣΔΕ.

Β — *Εκτίμηση*

44. Τα επιχειρήματα της Ελληνικής Κυβερνήσεως δεν με έπεισαν.

13 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 1992, για την αναγνώριση και καταγραφή των ζώων (ΕΕ L 355 σ. 32).

14 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 29ης Δεκεμβρίου 1997, για τη θέσπιση λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 820/97 του Συμβουλίου όσον αφορά τα ενώτια, τα μητρώα των εκμεταλλεύσεων και τα διαβατήρια στο πλαίσιο του συστήματος αναγνωρίσεως και καταγραφής των βοοειδών (ΕΕ L 354, σ. 19).

45. Όπως ορθώς παρατηρεί η Επιτροπή στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, οι εγκύκλιοι με λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με την τροποποίηση των διαδικασιών που πρέπει να ακολουθούνται στο πλαίσιο των ελέγχων απεστάλησαν στους ελεγκτές μόλις δύο και τέσσερις μήνες μετά τη θέση των κανονισμών σε ισχύ. Η παρατήρηση της Ελληνικής Κυβερνήσεως ότι οι αναγκαίες πληροφορίες είχαν ήδη παρασχεθεί με σεμινάριο των ελεγκτών πριν από την ημερομηνία θέσεως των κανονισμών σε ισχύ μού φαίνεται απίθανη και από μόνη της δεν αποτελεί εγγύηση ως προς το ότι οι έλεγχοι όντως διεξήχθησαν λαμβανομένων υπόψη των νέων κανονισμών.

46. Επίσης, η Ελληνική Κυβέρνηση δεν τήρησε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κανονισμό (ΕΚ) 820/97 [15]. Όπως υπογράμμισε η Επιτροπή, η βάση δεδομένων δεν χρησιμοποιούνταν και το σύστημα καταγραφής των βοοειδών δεν ήταν σύμφωνο με τον κανονισμό 820/97. Επίσης, τα μητρώα βοοειδών και τα διαβατήρια που εκδίδονταν δεν ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις που τάσσονταν σχετικά. Επιπλέον, ούτε όλα τα ζώα είχαν ενώτιο εντός 20 ημερών από τη γέννησή τους.

47. Για τους λόγους αυτούς, δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις που πηγάζουν μεταξύ άλλων από τον κανονισμό 820/97. Οι διατάξεις του κανονισμού 820/97 πρέπει να ερμηνεύονται στενώς και να τηρούνται με αυστηρότητα. Οι διατάξεις αυτές έχουν μεταξύ άλλων ως σκοπό να βελτιώσουν τη δυνατότητα ανιχνεύσεως του ιστορικού των ζώων έτσι ώστε, όταν εμφανίζονται κρούσματα ασθενειών, να μπορεί να προστατευθεί καλύτερα η υγεία των ανθρώπων και των ζώων. Κατά συνέπεια, η ελλιπής τήρηση των διατάξεων αυτών δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με άλλα μέτρα που τυχόν ελήφθησαν. Βάσει των σκέψεων αυτών, τα επιχειρήματα της Ελληνικής Δημοκρατίας πρέπει να απορριφθούν.

Επιχειρήματα σχετικά με το δεύτερο σκέλος

48. Η Ελληνική Κυβέρνηση προβάλλει στην ουσία τα ακόλουθα επιχειρήματα. Πρώτον, εξηγεί ότι οι διοικητικοί έλεγχοι και η ανάλυση επικινδυνότητας γίνονταν από άλλους ελεγκτές από εκείνους οι οποίοι προέβαιναν στους επιτόπιους ελέγχους. Δεύτερον, ναι μεν μέχρι το 1999 δεν ήταν δυνατή η ανταλλαγή εκθέσεων επιθεωρήσεως μεταξύ των Διευθύνσεων αγροτικής αναπτύξεως και των Διευθύνσεων κτηνιατρικής, πλην όμως από το 2000 το σχετικό σύστημα λειτουργεί αρτιότερα. Επιπλέον, οι διάφορες υπηρεσίες κατήρτισαν μαζί μια εγκύκλιο. Τρίτον, δεν ευσταθεί ότι δεν υπήρχε επιτήρηση. Ναι μεν οι αιτήσεις ενισχύσεως διεκπεραιώνονταν από τις ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών, πλην όμως τούτο γινόταν πάντοτε υπό την αυστηρή επιτήρηση και τον αυστηρό έλεγχο των τμημάτων παρεμβάσεων και εισοδηματικών ενισχύσεων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Τέταρτον, η Ελληνική Δημοκρατία δέχεται ότι η ανάλυση επικινδυνότητας δεν γινόταν με ηλεκτρονικό τρόπο, αλλά η χειρόγραφη ανάλυση ήταν σύμφωνη με τα κριτήρια που παρατίθενται στον κανονισμό

15 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1997, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος αναγνωρίσεως και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βοείου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας (ΕΕ L 117, σ. 1).

(ΕΟΚ) 3887/92 [16] και στην εθνική νομοθεσία. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ελληνική Κυβέρνηση υπογράμμισε ότι, ναι μεν υφίσταντο τεχνικά προβλήματα ως προς τα στατιστικά στοιχεία, πλην όμως τα αθροιστικά στοιχεία είναι ορθά.

Γ — *Εκτίμηση*

49. Κατά την κρίση μου, τα επιχειρήματα που προέβαλε η Ελληνική Κυβέρνηση δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.

50. Από τις εκθέσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής προκύπτει σαφώς ότι, λόγω ελλείψεως προσωπικού, στους νομούς Θεσσαλονίκης και Λαρίσης ένα πρόσωπο είχε διάφορα καθήκοντα όσον αφορά την άσκηση του ελέγχου. Η Ελληνική Κυβέρνηση δεν απέδειξε το αντίθετο ούτε προσκόμισε κάποια απόδειξη από την οποία να προκύπτει το αντίθετο.

51. Η απόδειξη αυτή λείπει και όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών. Αυτό καθ' εαυτό το γεγονός ότι οι υπηρεσίες κατήρτισαν μια εγκύκλιο δεν αποτελεί εγγύηση ως προς το ότι συνεργάζονται επαρκώς. Πολλώ δε μάλλον, καθόσον η ίδια η Ελληνική Κυβέρνηση δέχθηκε ότι η ανταλλαγή εκθέσεων επιθεωρήσεως μεταξύ των υπηρεσιών δεν ήταν δυνατή μέχρι το 1999. Επιπλέον, η Ελληνική Κυβέρνηση δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι πράγματι υπήρχε επιτήρηση των ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών. Όπως προέβαλε η Επιτροπή στα δικόγραφά της, το ελληνικό όργανο που τελικά είναι υπεύθυνο έναντι του ΕΓΤΠΕ και που πρέπει να ελέγχει και να εξακριβώνει όλα τα στοιχεία ως προς τις αιτήσεις δεν μπόρεσε να προσκομίσει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι ελέγχονταν οι αιτήσεις.

52. Οι ελληνικές αρχές δέχθηκαν ότι οι αναλύσεις επικινδυνότητας καταρτίζονταν ελλιπώς. Η Επιτροπή ισχυρίστηκε στο υπόμνημα αντικρούσεως ότι τούτο μπορούσε να θεραπευθεί εν μέρει με το να διεξαχθούν επιτόπιοι έλεγχοι για το 100 % των αιτήσεων ενισχύσεως. Εφόσον το 1998 οι έλεγχοι αυτοί έφθασαν μόλις στο 65 % και το 1999 μόλις στο 75 %, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η Ελληνική Κυβέρνηση δεν μπόρεσε να καλύψει την έλλειψη αυτή.

53. Όπως η Επιτροπή, έτσι και εγώ νομίζω ότι δύσκολα μπορεί να γίνει κατανοητός ο ισχυρισμός της Ελληνικής Κυβερνήσεως σχετικά με τα εσφαλμένα στατιστικά στοιχεία. Συγκεκριμένα, η Ελληνική Κυβέρνηση ουδόλως κατέστησε σαφές με ποιο τρόπο ελέγχει, εξακριβώνει και «κοσκινίζει» τα λάθη στα στατιστικά στοιχεία. Η έλλειψη αξιόπιστων αριθμών σχετικά με τον έλεγχο συνεπάγεται μεγάλο κίνδυνο για τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

16 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1992, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του ΟΣΔΕ σχετικά με ορισμένα καθεστώτα κοινοτικών ενισχύσεων (ΕΕ L 391, σ. 36).

54. Κατόπιν των ανωτέρω πρέπει να διαπιστωθεί ότι δεν μπορούν να γίνουν δεκτά τα επιχειρήματα που προέβαλε η Ελληνική Κυβέρνηση.

Επιχειρήματα σχετικά με το τρίτο σκέλος

55. Η Ελληνική Κυβέρνηση προβάλλει, κυρίως, τα ακόλουθα επιχειρήματα. Προσάπτει στην Επιτροπή ότι κατά τη διαμόρφωση της εκτιμήσεώς της δεν έλαβε υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές που χαράσσονται στο έγγραφο VI/5330/97 της 23ης Δεκεμβρίου 1997. Η Επιτροπή δύναται να επιβάλει κατ' αποκοπή διόρθωση μόνον αν κατά την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων από ένα κράτος μέλος σημειώθηκαν σοβαρές ελλείψεις, με αποτέλεσμα να εκτεθεί το ΕΓΤΠΕ σε πραγματικό κίνδυνο απωλειών. Κατά την Ελληνική Κυβέρνηση, η ερμηνεία αυτή βρίσκει στήριγμα στη διατύπωση του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 [17], όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1287/95 [18].

56. Επικουρικώς, η Ελληνική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το ποσοστό της σχετικής δημοσιονομικής διορθώσεως είναι δυσανάλογο σε σχέση με τη σοβαρότητα των ελλείψεων που διαπιστώθηκαν. Η Ελληνική Κυβέρνηση θεωρεί ότι όλες οι μομφές της Επιτροπής έχουν σχέση με επικουρικούς ελέγχους όπως αυτοί ορίζονται στο έγγραφο VI/5330/97. Ακόμη και στην περίπτωση που δεν έγιναν πλήρως οι βασικοί έλεγχοι, δεν δικαιολογείται διόρθωση της τάξεως του 10 % ή του 5 %, καθόσον στους επιτόπιους ελέγχους τους οποίους διενήργησε η Επιτροπή δεν έγιναν διαπιστώσεις από τις οποίες προκύπτει κίνδυνος εκτεταμένων απωλειών για το ΕΓΤΠΕ. Κατά συνέπεια, οι επιβληθείσες διορθώσεις πρέπει να ακυρωθούν άλλως να περιοριστούν στο 2 %.

Δ — *Εκτίμηση*

57. Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κατ' αποκοπή διορθώσεις χαράχθηκαν με το έγγραφο VI/5330/97. Το ποσοστό της διορθώσεως εξαρτάται από τη σημασία των ελλείψεων που διαπιστώθηκαν κατά τους ελέγχους. Η Επιτροπή διακρίνει δύο είδη ελέγχων:

— Βασικοί έλεγχοι είναι οι φυσικοί και διοικητικοί έλεγχοι που απαιτούνται για να επαληθευτούν ουσιώδη στοιχεία, και ειδικότερα το υπαρκτό του αντικειμένου της αιτήσεως, η ποσότητα και οι ποιοτικές προϋποθέσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η τήρηση προθεσμιών, οι απαιτήσεις σχετικά με τη συγκομιδή, το χρονικό διάστημα παραμονής του ζώου στο κοπάδι κ.λπ. Οι έλεγχοι αυτοί γίνονται επί τόπου και με διασταύρωση με αντικειμενικά στοιχεία όπως είναι το κτηματολόγιο.

17 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93).

18 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 1995, για τροποποίηση του κανονισμού 729/70 (ΕΕ L 125, σ. 1).

— Επικουρικοί έλεγχοι είναι οι διοικητικές ενέργειες που απαιτούνται για την ορθή διεκπεραίωση των αιτήσεων, όπως η επαλήθευση του αν οι αιτήσεις υποβλήθηκαν εμπροθέσμως, ο εντοπισμός διπλών αιτήσεων, η ανάλυση του κινδύνου, η επιβολή κυρώσεων και η προσήκουσα εποπτεία των διαδικασιών.

58. Σύμφωνα με το έγγραφο VI/5330/97 η Επιτροπή επιβάλλει τις ακόλουθες κατ' αποκοπή διορθώσεις: όταν δεν έγιναν ένας ή περισσότεροι βασικοί έλεγχοι ή όταν οι έλεγχοι αυτοί ήσαν τόσο ελλιπείς ή σποραδικοί ώστε να μην επαρκούν για να καθοριστεί η επιλεξιμότητα μιας αιτήσεως ή για να αποτραπούν ατασθαλίες, δικαιολογείται διόρθωση της τάξεως του 10 %, καθόσον εύλογα μπορεί να λεχθεί ότι υφίσταται υψηλός κίνδυνος εκτεταμένων απωλειών για το ΕΓΤΠΕ. Όταν έγιναν όλοι οι βασικοί έλεγχοι, αλλά όχι στον αριθμό, στη συχνότητα και στο βάθος που απαιτούνταν από τις ισχύουσες διατάξεις, δικαιολογείται διόρθωση της τάξεως του 5 % καθόσον εύλογα μπορεί να λεχθεί ότι οι έλεγχοι αυτοί δεν παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις σχετικά με το νομότυπο των αιτήσεων και ότι υφίσταται σημαντικός κίνδυνος για το ΕΓΤΠΕ. Όταν ένα κράτος μέλος διενήργησε προσηκόντως τους βασικούς ελέγχους, αλλά παρέλειψε εντελώς έναν ή περισσότερους επικουρικούς ελέγχους, δικαιολογείται διόρθωση της τάξεως του 2 % λόγω του μικρότερου κινδύνου απωλειών για το ΕΓΤΠΕ και της μικρότερης σοβαρότητας της παραβάσεως.

59. Από το σημείο 39 επ. των προτάσεών μου προκύπτει σαφώς ότι, πρώτον, η Ελληνική Κυβέρνηση δεν διενήργησε ούτε βασικούς ούτε επικουρικούς ελέγχους ή διενήργησε ανεπαρκώς τους ελέγχους αυτούς. Δεύτερον, δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι δεν ευσταθούν οι εκτιμήσεις της Επιτροπής ούτε ότι υφίστατο κατάλληλο και αποτελεσματικό σύστημα εποπτείας και ελέγχου. Τρίτον, η Ελληνική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι οι διαπιστωθείσες ατασθαλίες δεν είχαν συνέπειες ή είχαν μικρές συνέπειες για τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Επομένως, θεωρώ ότι η Επιτροπή δεν ενήργησε παρανόμως όταν επέβαλε διόρθωση της τάξεως του 10 % για την ενίσχυση που χορηγήθηκε στον τομέα των βοοειδών.

60. Για τους λόγους αυτούς συνάγω ότι το αίτημα της Ελληνικής Κυβερνήσεως πρέπει να απορριφθεί.

VI — Η διόρθωση σχετικά με τις πριμοδοτήσεις για προβατίνες και αίγες

Α — *Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία προ της ασκήσεως προσφυγής*

61. Μετά από επίσκεψη ελέγχου στην Ελλάδα από τις 10 έως τις 14 Απριλίου

2000 η Επιτροπή διαπίστωσε τις ακόλουθες ατασθαλίες σχετικά με το σύστημα πριμοδοτήσεως για προβατίνες και αίγες:

— έλλειψη μητρώου διακινήσεως ποιμνίων·

— οι στατιστικές των ελέγχων δεν ήσαν ορθές και διέφεραν από τα αριθμητικά στοιχεία που βρέθηκαν στους νομούς στους οποίους πραγματοποιήθηκε επίσκεψη ελέγχου·

— καθυστέρηση στην επεξεργασία δεδομένων·

— δεν υφίστατο ανάλυση επικινδυνότητας·

— συχνά ο τόπος περιορισμού των ζώων δεν είχε αναγραφεί με τον ενδεδειγμένο τρόπο·

— δεν γνωστοποιούνταν στις αρμόδιες αρχές η μείωση του αριθμού των σχετικών ζώων.

62. Ήδη από το 1997 και το 1998 οι υπηρεσίες της Επιτροπής είχαν διαπιστώσει ατέλειες σχετικά με το σύστημα πριμοδοτήσεως για προβατίνες και αίγες. Στη συνέχεια, τον Απρίλιο του 2000, απεστάλησαν επιθεωρητές στη Θεσσαλονίκη και στη Λάρισα. Τον Απρίλιο του 2001 έγιναν επιθεωρήσεις στην Κοζάνη και, τέλος, τον Οκτώβριο του 2001 επιθεωρητές μετέβησαν στη Ροδόπη και στη Δράμα. Από τους επιτόπιους αυτούς ελέγχους οι επιθεωρητές δεν διαπίστωσαν βελτιώσεις σχετικά με τις ελλείψεις που είχαν εντοπιστεί παλαιότερα.

63. Η Ελληνική Κυβέρνηση ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως 2002/881 κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή αποκλείστηκε της χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ ποσό 22 969 271,00 ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε κατ' αποκοπή διόρθωση ίση με το 5 % των ποσών που ζητήθηκαν ως πριμοδοτήσεις για προβατίνες και αίγες (σε ορεινές ή μειονεκτικές περιοχές) για τα έτη 1998 και 1999. Από τη συνθετική έκθεση προκύπτει ότι η Επιτροπή επέβαλε τη διόρθωση αυτή λόγω του ότι διαπίστωσε πολυάριθμες ατασθαλίες (βλ. το σημείο 61) με γνώμονα το καθεστώς της πριμοδοτήσεως για προβατίνες και αίγες [19].

Επιχειρήματα

64. Η Ελληνική Κυβέρνηση προβάλλει στην ουσία τα ακόλουθα επιχειρήματα. Αμφισβη-

19 — Κανονισμός (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνωρίσεως και καταγραφής των αιγοπροβάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ (ΕΕ L 5, σ. 8).

τεί πρώτον την αιτίαση της Επιτροπής ότι δεν μπόρεσαν να διαπιστωθούν βελτιώσεις σχετικά με τη διαχείριση και τον έλεγχο. Απαριθμεί σειρά μέτρων που έλαβε για να βελτιώσει την υφιστάμενη κατάσταση [20]. Δεύτερον, η Ελληνική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι οι Έλληνες ελεγκτές έχουν μεγάλη πείρα και ειδίκευση, οπότε δεν δέχεται ότι χωρεί αμφιβολία ως προς την ποιότητα της καταμετρήσεως των ζώων. Τρίτον, η Ελληνική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η εποπτεία από τις Διευθύνσεις γεωργικής αναπτύξεως πρέπει να θεωρηθεί επαρκής.

γουσα δεν εναντιώθηκε στον σχετικό ισχυρισμό της Επιτροπής— το μητρώο διακινήσεως ποιμνίων σε καμία περίπτωση δεν ήταν λειτουργικό από το 1995 έως το 1997. Τούτο αντίκειται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2700/93 [21]. Και από τη συνθετική έκθεση προκύπτει ότι η καταμέτρηση των ζώων δεν γινόταν με ακριβή τρόπο. Θεωρώ ότι η απλώς και μόνον επίκληση από την Ελληνική Κυβέρνηση των προσόντων των Ελλήνων ελεγκτών δεν είναι πειστική ως απόδειξη του ότι η καταμέτρηση των ζώων γινόταν σωστά.

Β — *Εκτίμηση*

65. Κατ' εμέ, δεν πρέπει να γίνουν δεκτά τα επιχειρήματα που η προσφεύγουσα προέβαλε σχετικά με την άρνηση καταλογισμού στο ΕΓΤΠΕ ορισμένων δαπανών στο πλαίσιο των πριμοδοτήσεων για προβατίνες και αίγες.

66. Όπως προκύπτει από το υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε η Επιτροπή —στο δε υπόμνημα απαντήσεως η προσφεύ-

67. Επιπλέον, η επεξεργασία των δεδομένων γινόταν με καθυστέρηση, δεν πραγματοποιούνταν επαρκής ανάλυση επικινδυνότητας, ο τόπος περιορισμού των ζώων συχνά δεν αναγραφόταν με τον προσήκοντα τρόπο και η μείωση των σχετικών ζώων δεν γνωστοποιούνταν στις αρμόδιες αρχές. Το πολυάριθμο των συχνά εξεζητημένων επιχειρημάτων ή δικαιολογιών και των τυχόν βελτιώσεων που η Ελληνική Κυβέρνηση προβάλλει εν προκειμένω δεν επιρρωννύουν τον ισχυρισμό της Ελληνικής Κυβερνήσεως, και μάλιστα επιτυγχάνουν το αντίθετο. Οι βελτιώσεις δεν αίρουν τις διαπιστωθείσες ελλείψεις, όπως δεν τις αίρει και το επιχείρημα της Ελληνικής Κυβερνήσεως ότι η εκτέλεση των υποχρεώσεών της δυσχεραίνεται από την ιδιαίτερη κατάσταση στην οποία βρίσκεται η Ελλάδα, δηλαδή από το γεγονός ότι η χώρα είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος ορεινή ή ημιορεινή και οι κτηνοτρόφοι είναι απομακρυσμένοι από τα αστικά κέντρα.

68. Κατ' εμέ, βάσει των σκέψεων αυτών πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που προέβαλε η Ελληνική Δημοκρατία.

20 — Πρώτον, ενημέρωσε τους κτηνοτρόφους για την υποχρέωσή τους να τηρούν μητρώα εκμεταλλεύσεως και για τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί το μητρώο αυτό. Δεύτερον, κατήρτισε σχέδιο για την επιβολή κυρώσεων στους κτηνοτρόφους που δεν έχουν προβεί σε σήμανση των αιγοπροβάτων τους. Επιπλέον, οι ελληνικές αρχές έχουν αρχίσει να εφαρμόζουν έναν νέο τύπο μητρώου εκμεταλλεύσεως και έναν νέο τύπο αναγνωριστικού ενωτίου αιγοπροβάτων, όπου θα αναγράφεται ο αριθμός της εκμεταλλεύσεως στην οποία γεννήθηκε κάθε ζώο.

21 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 30ής Σεπτεμβρίου 1993, περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής της πριμοδοτήσεως υπέρ των παραγωγών αιγοπροβείου κρέατος (ΕΕ L 245, σ. 99).

VII — Συμπέρασμα

69. Στην παρούσα υπόθεση συνήγαγα ότι η προσφεύγουσα μόνο σε ένα σημείο έχει δίκιο. Εφόσον, κατά την άποψή μου, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί κατά τα λοιπά, η προσφεύγουσα πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

70. Κατόπιν των ανωτέρω προτείνω στο Δικαστήριο:

1) να ακυρώσει την απόφαση 2002/881/ΕΚ της Επιτροπής, της 5ης Νοεμβρίου 2002, σχετικά με τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή η Επιτροπή, λόγω ανεπαρκών ελέγχων κατά την παράδοση ορισμένων εσπεριδοειδών, απέκλεισε από την κοινοτική χρηματοδότηση το 2 % των ζητηθέντων από την Ελληνική Δημοκρατία για ενίσχυση στον τομέα των οπωροκηπευτικών·

2) να απορρίψει την προσφυγή κατά τα λοιπά·

3) να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.